

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

Кафедра фінансів

ФІНАНСОВА СТАТИСТИКА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять

і тести з поточного модульного контролю знань

Харків – 2014

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри фінансів 20 листопада 2012 р., протокол № 4.

Методичні вказівки до практичних занять і тести з поточного модульного контролю знань рекомендуються для студентів всіх форм навчання зі спеціальності 7.03050801 «Фінанси і кредит».

Укладачі:

доценти Н.М. Лисьонкова,
О.А. Єрмоленко

Рецензент

проф. І.Ю. Зайцева

ФІНАНСОВА СТАТИСТИКА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять
і тести з поточного модульного контролю знань

Відповідальний за випуск Лисьонкова Н.М.

Редактор Ібрагімова Н.В.

Підписано до друку 22.02.13 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 1,75. Тираж 25. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Завдання до практичних занять.....	5
Тести з поточного модульного контролю знань.....	41
Список літератури.....	58

ВСТУП

Дисципліна «Фінансова статистика» є однією з ключових у підготовці майбутніх фахівців з економіки і статистики щодо використання кількісних методів і заходів для дослідження економічних явищ і процесів у фінансовій сфері. Вивчивши статистичні методи і показники, студенти зможуть за допомогою статистичних моделей описувати тенденції та закономірності розвитку фінансової сфери як на макро-, так і на мікрорівнях, виявляти і кількісно оцінювати вплив окремих факторів на явище чи процес, що досліджується, складати обґрунтований прогноз його розвитку, на підставі якого визначатимуть подальші дії відповідних господарських структур стосовно поліпшення економічного становища і вирішення поточних і майбутніх проблем.

Для опанування дисципліни «Фінансова статистика» треба знати такі науки, як вища математика, економічна теорія, теорія статистики, блок фінансових дисциплін.

Мета дисципліни – формування у студентів змістовних теоретичних знань і практичних навичок з використання кількісних методів і заходів для дослідження економічних явищ і процесів у сфері фінансів на макро – та мікрорівнях.

Головне завдання дисципліни полягає в тому, щоб з'ясувати:

- суть і принципи побудови системи показників фінансової статистики, її місце та роль серед інших статистичних дисциплін;

- суть відсотків і відсоткових ставок;
- зміни умов контракту;
- проблеми аналізу фінансових потоків;
- статистичний аналіз ринку цінних паперів;
- статистику державного бюджету;
- статистику кредиту;
- статистику платіжного балансу;
- статистику страхування;
- статистику грошового обігу;
- статистичний аналіз фінансових результатів підприємств.

Усвідомлення зазначених питань допоможе студентам здобути знання та навички, необхідні для здійснення фінансових розрахунків у процесі аналізу та прогнозування розвитку фінансової сфери.

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТАТИСТИКИ

План практичного заняття

- 1 Предмет фінансової статистики.
- 2 Завдання фінансової статистики.
- 3 Система показників фінансової статистики.
- 4 Методи фінансової статистики.
- 5 Класифікація видів діяльності фінансового сектора.
- 6 Організація фінансової статистики.

Теми рефератів і доповідей

Місце фінансової статистики серед інших економічних дисциплін.

Фінансовий рахунок у системі національних рахунків.

Організація фінансової статистики в системі органів статистики.

Відображення економічних процесів у фінансовій сфері.

Практичні завдання

Завдання 1.1

Визначити середньомісячний випуск продукції, якщо у квітні обсяг виготовленої продукції становив 200, у травні 400, у червні 680 штук.

Завдання 1.2

Внаслідок інфляції споживчі ціни за 3 роки зросли в 2,9 разу, у т. ч. за перший рік в 1,3 разу; за другий рік - у 1,8 разу;

за третій рік у 1,5 разу. Визначити середньорічний темп зростання цін.

Завдання 1.3

На акції 5-ти різних компаній очікується прибуток 10 %, 15 %, 18 %, 21 %, 13 %. Визначити очікуваний прибуток від портфеля акцій за умови, що інвестор розподілив свої внески між акціями цих компаній у пропорціях 7 %, 10 %, 25 %, 42 %, 16 %.

Завдання 1.4

Розрахувати середній тарифний розряд працівників з обслуговування аудіо- та відеоапаратури фірми, якщо відомо, що на фірмі працюють 22 працівники, з них 4-й розряд мають 2 люд, 5-й розряд мають 13 люд, 6-й розряд мають 7 люд.

Завдання 1.5

Дослідити зміну ВВП за останні п'ять років за допомогою характеристик динамічних рядів (ланцюгового та базисного абсолютного приросту, темпів зростання та приросту). Для розрахунків використовувати фактичні дані зі статистичного щорічника.

Завдання 1.6

Використовуючи дані таблиці, скласти групування, визначити групувальну ознаку, вид інтервалів і їх розмір, а також структуру показників. Відомі такі дані про роботу 15 молокозаводів у звітному році.

Порядковий номер	Основні засоби, млн грн	Чисельність працюючих, люд	Валова продукція, Тис. грн
1	1240	336	3540
2	2310	302	2911
3	4501	440	5630
4	4906	510	5492
5	2803	290	2901
6	6507	591	9410
7	1620	271	1920
8	2005	304	2569
9	4780	340	3520
10	1740	271	2340
11	3020	263	3921
12	7201	381	8671
13	2100	227	1586
14	2521	267	3223
15	3930	467	4224
Разом	Σ	Σ	Σ

ТЕМА 2. СТАТИСТИКА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ І ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ

План практичного заняття

- 1 Поняття державного бюджету і завдання статистики в його вивченні.
- 2 Система показників державного бюджету.
- 3 Бюджетні класифікації.
- 4 Основні методи статистики щодо вивчення державного бюджету.
- 5 Прогнозування бюджетних операцій.
- 6 Необхідність і сутність бюджетного обліку та звітності.

Теми рефератів і доповідей

Сутність і значення статистики державних фінансів.
Бюджетні класифікації та їхня роль в економічному аналізі.

Аналіз динаміки дохідної та видаткової частини Державного бюджету України.

Методи прогнозування дохідної частини Державного бюджету.

Статистичний аналіз видаткової частини Державного бюджету.

Практичні завдання

Завдання 2.1

За допомогою індексів змінного складу, постійного складу і структурних зрушень дослідити динаміку державної соціальної допомоги на душу населення районного центру з конкретного виду виплат.

Розміри державної соціальної допомоги на догляд інвалідам війни, передбаченої Законом України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію та інвалідам», наведено в таблиці.

Найменування підвищення	Кількість осіб		01.01, грн	01.10, грн
	01.01.	01.10		
	N_0	N_1	W_0	W_1
Державна соціальна допомога на догляд інвалідам війни з числа військовослужбовців 1 групи	70	60	235.00	249.00
Державна соціальна допомога на догляд інвалідам війни з числа військовослужбовців 2 групи	90	110	117.50	124.50
Державна соціальна допомога на догляд інвалідам війни з числа військовослужбовців 3 групи	85	125	70.50	74.70

Завдання 2.2

Розрахувати вплив зміни податкової ставки та податкової бази на загальну зміну суми податкових платежів до бюджету.

Показник	Базовий період		Звітний період
1 Ставка податку на прибуток підприємств (S),%	30		25
2 Сума податку на прибуток (P), тис. грн.	9000		12000
3 Сума податкових платежів (D), тис. грн	?		?

Завдання 2.3.

Провести дослідження зведеного бюджету області за 2012 і 2013 рр., використовуючи характеристики динамічних рядів.

Показники	2012 р., млн грн	2013 р., млн грн	Абсолютний приріст, млн грн	Темп зростання, %	Темп приросту, %	Абсолютне значення 1% приросту, млн грн
Доходи, у тому числі:	394,4	398,7				
Податкові надходження, із них:	118,3	156,2				
Податок на прибуток	3	0				
Податок від доходів фізичних осіб	78,1	115,7				
Дотації, одержані з державного бюджету	6,5	10,4				
Видатки, у тому числі:	393,7	386,3				
Соціально-культурні заходи	298,4	303,3				
Освіта	92	133,8				
Органи місцевого самоврядування	13,6	17,2				
Промисловість, енергетика, будівництво	5,2	-				
Сільське господарство,	1,1	1,7				

лісове і рибне господарство						
-----------------------------	--	--	--	--	--	--

Продовження таблиці

Показники	2012 р., млн грн	2013 р., млн грн	Абсолют . приріст, млн грн	Темп зростання , %	Темп приросту, . %	Абсолютн е значення 1% приросту, млн грн
Житлово-комунальне господарство	16,3	18				
Видатки на покриття заборгованості у попередні роки по зарплаті та соціальних виплатах	35,9	12,3				

Завдання 2.4

Порахувати статистичні показники руху студентів протягом навчального року, якщо:

1 Чисельність студентів на 1 вересня, люд	6632
2 Прийом, люд	1270
3 Випуск, люд	1295
4 Вибули всього, люд, у т. ч.:	330
у зв'язку з переведенням на заочний факультет	150
у зв'язку з переведенням в інший ВНЗ	100
відраховані за неуспішність	80
5 Середньорічна чисельність студентів	6307

Завдання 2.5

Обчислити статистичні показники діяльності бібліотеки, якщо відомо:

Книжковий фонд бібліотеки, тис. екз.	452
Чисельність читачів	12020
Кількість виданих книг	264030
Кількість відвідувань	180020
Чисельність дорослого населення	

Завдання 2.6

Обчислити показники структури лікарняного закладу та прослідкувати його розвиток у динаміці.

Показник	На початок року	На кінець року
Кількість лікарняних ліжок, всього	545	560
хірургічне відділення	165	170
терапевтичне відділення	265	290
неврологічне відділення	145	150

Завдання 2.7

Обчислити статистичні показники використання ліжкового фонду лікарні.

Показник	Значення
1 Кількість ліжко-днів	184580
2 Середньорічна кількість ліжок	742
3 Кількість осіб, що пройшли лікування	12501

Завдання 2.8

Порахувати необхідну та фактичну потужність поліклініки, добову та річну лікарняну функцію поліклініки. Провести статистичний аналіз стану мережі поліклініки за потужністю.

1 Чисельність населення району	21344
2 Робоча площа поліклініки, м ²	3080
3 Змінність роботи поліклініки	1,6
4 Кількість днів роботи поліклініки	236
5 Кількість лікарняних відвідувань на 1 жителя за рік	0,64

Завдання 2.9

Порахувати статистичні показники діяльності дитячого дошкільного закладу, якщо:

1 середньорічна кількість дитячих місць	880
2 чисельність дітей	840
3 Кількість дитячих груп	24
4 Кількість днів відвідувань, діто-дні	207690

Завдання 2.10

Провести дослідження зведеного бюджету області за останні чотири роки (використати дані статистичного щорічника області), використовуючи характеристики динамічних рядів: абсолютний приріст, темп зростання, темп приросту, абсолютне значення 1 % приросту. Проаналізувати отримані результати, зробити висновки. Визначити питому вагу податкових надходжень у дохідній частині, результати обґрунтувати.

ТЕМА 3. СТАТИСТИКА КРЕДИТУ

План практичного заняття

- 1 Поняття кредиту і завдання його статистичного вивчення.
- 2 Статистичне вивчення обсягу, складу й динаміки кредитних вкладень і кредитних ресурсів.
- 3 Показники обіговості кредиту й методи їх аналізу.
- 4 Статистичне вивчення зв'язку обіговості короткострокового кредиту з сукупною обіговістю оборотних коштів.
- 5 Джерела статистичних даних про кредит.

Теми рефератів і доповідей

- Сутність і значення статистики кредиту.
- Інформаційне забезпечення статистики кредиту.
- Статистичний аналіз формування кредитних ресурсів.
- Методи статистичного аналізу пасивних операцій як бази формування ресурсів банківського сектора.
- Статистичний аналіз складу кредитних вкладень.

Практичні завдання

Завдання 3.1

Маємо такі дані про залишки кредиту по одному з відділень

банку: на 01.01.13 р. — 640 тис. грн, на 01.04.13 р. — 320 тис. грн, на 01.07.13 р. — 580 тис. грн, на 01.10.13 р. — 600 тис. грн, на 01.01.14 р. — 360 тис. грн.

Розрахувати середні залишки заборгованості по кредиту за 2013 р.

Завдання 3.2

Визначити середню відсоткову ставку по кредитах, якщо І-ша позичка надана в розмірі 10000 грн під 16 % річних на 1 рік, II-га – у розмірі 15000 грн під 14 % річних на 1 рік, III-тя — у розмірі 20000 грн під 12 % річних на 2 роки.

Завдання 3.3

Маємо такі дані щодо якості заборгованості та погашення кредиту: сума несвоечасно погашених позичок — 160 тис. грн, сума простроченої заборгованості — 100 тис. грн. Загальна сума погашення позичок — 800 тис. грн, загальна сума заборгованості – 250 тис. грн.

Розрахувати:

а) частку несвоечасно повернутих позичок у загальному

обсязі погашених позичок ($U_{\text{пн}}$);

б) частку простроченої заборгованості в загальній сумі
 $U_{\text{пз}}$

заборгованості ($U_{\text{пз}}$).

Завдання 3.4

Необхідно розрахувати середні залишки кредиту за період, якщо залишки кредитних ресурсів на рахунках дорівнювали на 01.01 – 200 тис. грн; 01.04 – 160 тис. грн; 01.07 – 120 тис. грн; 01.10 – 240 тис. грн; 01.01 – 300 тис. грн.

Завдання 3.5

За даними таблиці розрахувати індекси середніх величин середньої тривалості користування короткостроковим кредитом.

Галузь	Середні залишки кредиту		Погашення кредиту	
	базисний рік	звітний рік	базисний рік	звітний рік
1	30	50	150	250
2	40	60	100	150
Разом	70	110	250	400

Завдання 3.6

За даними таблиці визначити індекси середніх величин кількості оборотів та абсолютну їх зміну.

Галузь	Кількість оборотів кредиту, оборот		Середні залишки кредиту, тис. грн	
А	12	14	40	56
Б	10	8	20	24
Разом	22	22	60	80

Завдання 3.7

За даними попередньої таблиці визначити загальні індекси обороту кредиту з погашення, кількості оборотів кредиту, середніх залишків.

Завдання 3.8

Використовуючи систему взаємопов'язаних індексів обороту кредиту з погашення, визначити абсолютний приріст обороту з погашення кредиту:

- а) за рахунок зміни кількості оборотів позик;
- б) за рахунок зміни середніх залишків кредиту.

Показник	Базовий рік	Звітний рік
Кількість оборотів	7,6	8,2
Середні залишки кредиту, млн грн	21,2	27,9

Завдання 3.9

Дати характеристику обіговості кредиту по окремих

банківських установах за допомогою показників динамічного ряду (темпи зростання і приросту, абсолютний приріст), використовуючи дані даблиці.

Банківська установа	Тривалість користування кредитом (і), дні		Кількість оборотів кредиту (п), оборот	
	Минулий рік	Звітний рік	Минулий рік	Звітний рік
1	325	125		
2	235	347		
3	67	56		

Завдання 3.10

Зростання кредиту в промисловості району за рік склав 30 %, а обсяг промислового виробництва збільшився на 20 %. Визначити за допомогою відносних величин інтенсивності скільки відсотків зростання кредитних вкладень припадає на 1 % зростання промисловості виробництва.

Завдання 3.11

Розрахувати показники обіговості кредиту (одноденний оборот з погашення кредиту, тривалість користування кредитом і кількість оборотів кредиту), якщо середні залишки кредиту складають 200 тис. грн, погашено кредитів на суму 350 тис. грн.

Завдання 3.12

Використовуючи систему взаємопов'язаних індексів обороту кредиту з погашення ($O_{\Pi} = n \cdot k$), визначити абсолютний приріст обороту з погашення кредиту, обумовлений зміною середніх залишків І кредиту.

Показник	Умовний показник	Минулий рік	Звітний рік
----------	------------------	-------------	-------------

Кількість оборотів	n	20	35
Середні залишки кредиту, млн грн	k	250	450

Завдання 3.13

Розрахувати середній строк позики та середній її розмір, якщо протягом року було видано позик на загальну суму 100 тис. грн, з них 30 тис. на строк 9 місяців, 50 тис. на 6 місяців, 20 тис. на 3 місяці.

Завдання 3.14

Визначити середній строк користування кредитом і порівняти його в динаміці, якщо середні залишки кредиту відповідно у звітному і минулому році становили 300 тис. грн та 260 тис. грн, а оборот з повернення кредиту за рік 78 тис. грн та 55 тис. грн.

Завдання 3.15

Банк надав кредит у сумі 200 000 грн на рік під річну облікову ставку 15 %. Визначити суму виданої позики, обчислити дисконт, який взяв банк за кредит.

Завдання 3.16

Через 9 місяців від моменту надання позики боржник сплатить кредитору 10500 тис. грн. Кредит надається під 5 % річних. Визначити суму виданої позики, обчислити суму дисконту.

Завдання 3.17

Надано кредит у сумі 36000 грн під 15,5 % річних складних на термін 5 років. Визначити суму, яку поверне боржник через 5 років.

Завдання 3.18

Кредит у сумі 200000 грн погашається рівними сумами наприкінці року протягом п'яти років. За кредит сплачуються відсотки за ставкою 14 % річних. Скласти план погашення позики.

Завдання 3.19

Обчислити індекси ризику позики змінного, фіксованого складу і структурних зрушень. Зробити висновки.

Установа банку	Базовий період		Звітний період	
	Обсяг наданих позик, тис. грн	Обсяг класифікованих кредитів	Обсяг наданих позик, тис. грн	Обсяг класифікованих кредитів
А	1956	192	2400	173
Б	1375	234	1658	274
В	2587	517	2572	478

ТЕМА 4. СТАТИСТИКА ГРОШОВОГО ОБІГУ

План практичного заняття

- 1 Вивчення методів розрахунку грошової маси та грошової бази.
- 2 Вимірювання впливу окремих факторів під час вивчення динаміки грошової маси.
- 3 Визначення ролі обігу грошової маси для прийняття важливих рішень з економічного розвитку.
- 4 Визначення загальної маси грошей в обігу.
- 5 Аналіз показників швидкості обігу грошової маси.
- 6 Прогнозування грошової маси.

Теми рефератів і доповідей

Статистичне дослідження грошового ринку.

Статистичне вивчення грошової маси.

Аналіз динаміки грошових агрегатів.

Статистичний аналіз динаміки швидкості грошової маси.

Прогнозування грошової маси.
 Інформаційне забезпечення грошового ринку.
 Суть і структура грошового ринку. Об'єкти і суб'єкти.

Практичні завдання

Завдання 4.1

Розрахувати швидкість обігу грошової маси і тривалість одного обороту, використовуючи такі дані:

— витрати грошових коштів населення за рік становлять 25600 млн грн;

— залишок готівки у населення — 4000 млн грн.

Завдання 4.2

Проаналізувати рух готівкових грошей і грошової маси у базовому та звітному періодах.

Показник	Річний обсяг, млрд грн	
	Базисний рік	Звітний рік
Грошова маса (M2)	391,3	512,6
Готівкові гроші (M0)	97,8	153,8
ВВП	633985,5	950503,0

Визначити:

- 1) швидкість обігу грошей;
- 2) тривалість одного обороту готівкових грошей;
- 3) швидкість обігу грошової маси;
- 4) тривалість одного обороту грошової маси;
- 5) частку готівкових грошей у грошовій масі;
- 6) вплив швидкості обігу готівкових грошей і частки готівки у грошовій масі на динаміку швидкості обігу грошей.

Завдання 4.3

Маємо умовні дані про кількість випущених банкнот.

Вартість банкнот, грн	1	2	5	10	20	50	0	10
Випуск грошей в обіг,	50	44	39	26	18	14		10

тис. шт.	0	0	0	0	0	0	0
----------	---	---	---	---	---	---	---

Визначити розмір середньої вартості банкноти, яку було випущено в обіг.

Завдання 4.4

Маємо умовні дані про грошову масу і ВВП за II півріччя, млрд грн.

Показник	I півріччя	II півріччя
Валовий внутрішній продукт	80	90
Грошова маса (M2)	30	35
Готівка в обігу	10	15

Визначити:

- а) швидкість обігу грошової маси;
- б) швидкість обігу готівки;
- в) частку готівки в загальному обсязі грошової маси;
- г) абсолютну зміну швидкості обігу грошової маси в результаті зміни таких факторів:
  - кількості оборотів готівки;
  - частки готівки в загальному обсязі грошової маси.

Завдання 4.5

Маємо умовні дані про грошову масу і ВВП, млрд грн.

Показник	Базисний рік	Поточний рік
Валовий внутрішній продукт	200	300
Грошова маса в обігу в середньому за рік (M2)	80	100

Визначити тривалість одного обороту грошової маси.

Завдання 4.6

Маємо умовні дані про ВВП та грошову масу, млрд грн.

Показник	Базисний рік	Поточний рік
----------	--------------	--------------

ВВП	120,9	140,5
Грошова маса в обігу	35,1	49,2

Визначити показники обіговості грошової маси. Зробити висновки.

Завдання 4.7

Оцінити рівень інфляції товарів по всій сукупності товарів і послуг, використовуючи показники дефлятора ВВП, якщо валовий внутрішній продукт у поточних цінах складає 18100, а в базовому періоді 10100 млн грн.

Завдання 4.8

Порахувати показники грошового обігу (кількість оборотів грошової маси, середній строк обігу грошей та індекс купівельної спроможності грошової одиниці), якщо за рік надійшло грошей у каси банку 6 млн грн, середньорічна маса грошей в обігу 600 тис. грн, ціни та тарифи зросли на 5 %.

Завдання 4.9

Розрахувати величину готівки, яку необхідно вилучити з обігу чи додатково випустити, враховуючи швидкість обороту готівки, якщо тривалість обороту готівки, відповідно, у звітному та минулому році становила: 130 та 110 днів, а надходження готівки в каси у звітному році 8 млн 200 тис. грн.

Завдання 4.10

Дослідити зміну тривалості обороту готівки та розрахувати суму готівки, яку необхідно вилучити з обігу чи додатково випустити, млн грн.

Показник	Базовий рік	Звітний рік
Середні залишки готівки	5100	7300
Надходження готівки	10000	19000
Тривалість обороту готівки, дні	184,4	138,5

Завдання 4.11

Порахувати показники, що характеризують швидкість документообігу, якщо середній залишок коштів на певному рахунку за рік склав 160 тис. грн, а оборот по списанню коштів з цього рахунка 6 млн грн.

Завдання 4.12

Прослідкувати в динаміці стан платіжної дисципліни, визначивши показники питомої ваги розрахункових документів, оплачених з простроченням платежу.

Показник	Базовий рік	Звітний рік
Оборот з приходу позабалансових розрахунків, тис. грн (прострочені)	410	480
Обсяг платежів обороту за рік, млн грн	10	15

Завдання 4.13

Розрахувати абсолютний приріст сукупної швидкості грошової маси за рахунок зміни питомої ваги параметра M_1 в загальному обсязі грошової маси.

Показник	Базовий рік	Звітний рік
ВВП, млн грн	125500	130200
Грошова маса, млн грн	18100	19500
Параметр M_1	12300	13100
Питома вага M_1 в загальному обсязі грошової маси		
Сукупність обороту грошей		
Швидкість обороту параметра M_1		

Завдання 4.14

Дослідити зміну тривалості обороту готівки та розрахувати суму готівки, яку необхідно вилучити з обігу чи додатково випустити.

Показник	Базовий рік	Звітний рік
Середні залишки готівки	6600	8800

Надходження готівки	12000	27000
Тривалість обороту готівки		

Завдання 4.15

Оцінити рівень інфляції товарів по всій сукупності товарів і послуг, використовуючи показники дефлятора ВВП, якщо валовий продукт у поточних цінах складає 45 млн грн, а валовий продукт у цінах базового періоду 78 млн грн.

Завдання 4.16

Розрахувати абсолютний приріст сукупної швидкості грошової маси, обумовлений зміною:

- швидкості обороту грошей параметра $M_1 M_1$;
- питомої ваги параметра грошової маси $M_1 M_1$ в загальному її обсязі, використовуючи дані таблиці.

Показник	Базовий рік	Звітний рік
ВВП, млн грн	120100	125300
Грошова маса	15800	18100
Параметр $M_1 M_1$	10000	12000
Питома вага $M_1 M_1$ в загальному обсязі грошової маси, %		
Швидкість $V_m V_m$		
Швидкість $V_{m1} V_{m1}$		

Завдання 4.17

Розрахувати кількість оборотів грошової маси, середній строк обігу грошей та індекс купівельної спроможності грошової одиниці, якщо за рік в каси банківської установи надійшло 245 млн грн, середньорічна маса грошей в обігу 125 тис. грн, ціни на тарифи зросли на 1,5 %.

ТЕМА 5. СТАТИСТИКА ЦІННИХ ПАПЕРІВ

План практичного заняття

- 1 Поняття і види цінних паперів. Завдання статистики цінних паперів.
- 2 Показники статистики цінних паперів.
- 3 Узагальнюючі показники цінних паперів.
- 4 Джерела статистичних даних цінних паперів.
- 5 Класифікація облігацій.
- 6 Оцінка облігацій. Загальні принципи.
- 7 Оцінка облігацій і податків.

Теми рефератів і доповідей

- Місце ринку цінних паперів на фінансовому ринку.
- Цінні папери, їх види та характеристика.
- Функції та роль цінних паперів в економіці.
- Оцінка ризику на фінансовому ринку.
- Поняття та класифікація фінансових ризиків.
- Методи оцінки фінансових ризиків на фінансовому ринку.
- Фондові індекси та їхня роль в економіці.
- Поняття індексів і методи їх визначення.
- Цінні папери як головний інструмент фінансового ринку.
- Види індексів та їхнє місце на фінансовому ринку.
- Характеристика основних світових фондових індексів.
- Особливості та роль українських фондових індексів.
- Статистичний аналіз динаміки основних показників фінансового ринку.
- Статистичний аналіз дослідження динаміки цінних паперів.
- Статистичне вивчення ринку облігацій.
- Аналіз основних факторів, що визначають основну тенденцію ринку цінних паперів.
- Інформаційне забезпечення ринку цінних паперів.

Практичні завдання

Завдання 5.1

Визначити ринкову вартість простих акцій з постійними дивідендами, якщо корпорація по акціях сплачує дивіденд у розмірі 30 грн на одну акцію, ставка доходу — 3 %.

Завдання 5.2

Дивіденд, який виплачує корпорація, становить 7 грн, дивідендна віддача акцій — 2 %. Визначити ціну, за якою може продаватись акція на фондовій біржі.

Завдання 5.3

Розрахувати внутрішню норму дохідності привілейованої акції, якщо ринкова ціна — 160 грн, виплата дивідендів передбачається в сумі 16 грн.

Завдання 5.4

Дивіденди за звичайною акцією за останній рік становили 5 грн. Передбачається, що темпи приросту дивідендів становитимуть 3 %. Дохідність за подібними акціями становить 9 %. Ринкова ціна акції — 70 грн.

Розрахувати внутрішню вартість акції та внутрішню норму дохідності.

Завдання 5.5

Облігація має такі характеристики: вартість придбання облігації — 1400 грн, номінальна вартість — 1050 грн, кількість років від купівлі до терміну її погашення — 4 роки.

Розрахувати ефективну відсоткову ставку.

Завдання 5.6

Визначити амортизовану вартість облігації, якщо номінальна вартість облігації 900 грн, кількість років від купівлі облігації до терміну її погашення — 3 роки, ефективна відсоткова ставка — 11 %.

Завдання 5.7

Чистий дохід корпорації становив 20 млн грн, з якого вона виплачує по 1 грн на кожну акцію у вигляді дивідендів. Усього випущено 2 млн акцій. Знайдіть частку доходу корпорації, що розподіляється серед акціонерів.

Завдання 5.8

За акції корпорації виплачуються дивіденди по 5 грн на одну акцію. Дана акція продавалась на фондовій біржі за ціною 200 грн. Визначити дивідендну віддачу акцій.

Завдання 5.9

Зі звіту корпорації випливає, що її чистий дохід за шість місяців становить 1,5 млн грн, акції корпорації продаються за ціною 80 грн, в обіг випущено 0,5 млн акцій. Визначити коефіцієнт ціни на дохід.

Завдання 5.10

Корпорація випустила в обіг 0,3 млн акцій, які продаються за ринковою ціною 30 грн за акцію. Визначити капіталізовану вартість акцій (КВА).

Завдання 5.11

Банк на початку року придбав акції корпорації по 60 грн. У кінці року вони продавались по 70 грн. Величина дивідендів за цей період становить 3 грн на кожну акцію. Визначити повний дохід від капіталу (ПДк).

Завдання 5.12

Оцінити доцільність придбання акцій за ринковою вартістю 125 грн у випадках, якщо:

а) сума дивідендів кожної акції за рік складає 15 грн, необхідний рівень прибутковості 20 % річних;

б) сума дивідендів з кожної акції за рік становить 25 грн, необхідний рівень прибутковості 20 % річних, середнє очікуване зростання дивідендів за рік 15 %.

Завдання 5.13

Дослідити дохідність портфеля, який складається із 5-ти видів активів, використовуючи умовні дані.

Складовий актив портфеля	Очікувана дохідність активів, грн		Частка інвестицій в активи, %	
	Минулий	Звітний рік,	Минулий	Звітний рік,

	рік, P_0	x_{P_1}	x_0 рік, X_0	xX_1
А	52	60	0,4	0,3
Б	48	50	0,25	0,2
В	35	30	0,1	0,3
Г	40	42	0,25	0,1
Д	70	73	—	0,1

Завдання 5.14

Провести дослідження структури і динаміки інвестицій, використовуючи умовні дані.

Показник	2011 р.	2012 р.	2013 р.
Інвестиції всього, тис. грн, у тому числі:	17150	18190	21220
— на будівництво;	10120	8100	11200
— питома вага %			

ТЕМА 6. СТАТИСТИКА ОЩАДНОЇ СПРАВИ

План практичного заняття

- 1 Значення та економічна роль ощадних банків.
- 2 Статистика ощадних операцій.
- 3 Статистика управління активними операціями.

Теми рефератів і доповідей

Основні завдання статистичного вивчення ощадної справи.

Характеристика банківських послуг ощадбанків, їх роль в умовах ринкової економіки.

Нормативна документація в управлінні банківськими операціями.

Статистичні показники, які характеризують стабільність вкладів.

Практичні завдання

Завдання 6.1

Маємо такі дані про рух вкладів по відділенню Ощадного банку:

а) залишок вкладів на початок року ($Z_{п}$) — 300 тис. грн;

б) надійшло вкладів за рік ($P_{р}$) — 120 тис. грн;

в) видано вкладів за рік ($B_{р}$) — 80 тис. грн;

г) залишок вкладів на кінець року ($Z_{к}$) — 340 тис. грн.

Визначити:

- 1) середній залишок вкладів ($\bar{Z}$);
- 2) середній термін зберігання вкладів ($\bar{T}$);
- 3) суму припливу вкладів (ΔP);

4) коефіцієнт припливу вкладів ($K_{пв}$);

5) коефіцієнт осідання вкладів ($K_{ов}$).

Завдання 6.2

Розрахувати відсоток осідання вкладів у відділеннях Ощадного банку, якщо сума надходжень по вкладах зросла з 620 тис. грн до 700 тис. грн, а сума припливу вкладів у звітному році порівняно з попереднім роком збільшилась на 4,5 %.

Завдання 6.3

Визначити кількість оборотів і тривалість обороту позики (у місяцях), якщо сума погашених позик становить 3050 тис. грн, а сума виданих позик 4200 тис. грн.

Завдання 6.4

Застосовуючи дані попередньої задачі, визначити індекс швидкості обороту і тривалості одного обороту.

Завдання 6.5

Відомо, що Ощадбанк видав за рік три позики першому підприємству та дві позики другому підприємству. Необхідно визначити середній термін користування позиками першим і другим підприємствами.

Квартал	Підприємство 1		Підприємство 2	
	Позика, тис. грн	Термін, міс.	Позики, тис. грн	Термін, міс.
I	60	4	—	—
II	70	6	90	4
III	—	—	80	3
IV	120	2	—	—

Завдання 6.6

Застосовуючи розрахунки попередньої задачі, визначити середній термін користування позиками разом першим і другим підприємствами.

Завдання 6.7

Середня кількість вкладників відділення Ощадбанку у звітному періоді порівняно з базисним зросла в 1,25 разу, а сума вкладів — у 1,5 разу. Визначити у скільки разів і на скільки відсотків збільшилася середня величина вкладу в розрахунку на одного вкладника.

Завдання 6.8

За даними таблиці визначити середній залишок вкладів.

Касова операція	Значення
Залишок на початок року	250
Залишок вкладів на початок року, тис. грн	250
Надійшло вкладів за рік, тис. грн	100
Видано вкладів за рік, тис. грн	60
Залишок вкладів на кінець року, тис. грн	290

Завдання 6.9

Використовуючи дані попередньої задачі, розрахувати середній термін зберігання вкладів.

Завдання 6.10

На основі даних про рух вкладів одного з відділень Ощадного банку обчислити середньорічні залишки вкладів на окремих рахунках і загальний середній залишок по відділенню в цілому.

Вклад	Дата надходження вкладів	Сума вкладів, грн	Дата видачі вкладів	Сума виданих вкладів, грн
20011	02.01.2013	500	—	—
20012	01.04.2013	800	01.07.2012	200
20013	01.07.2013	400	—	—

Завдання 6.11

Використовуючи дані попередньої задачі, розрахувати середній термін зберігання вкладів.

Завдання 6.12

За даними про вклади у відділеннях Ощадного банку за звітний рік визначити середній термін зберігання вкладів без урахування відсоткових ставок.

Вид вкладу	Відсоткова ставка, %	Сума вкладу, грн	Термін зберігання, міс.
До запитання	3	300	6
Терміновий	6	3000	12

Завдання 6.13

Використовуючи дані попередньої задачі, визначити середній термін зберігання вкладів з урахування відсоткових ставок.

Завдання 6.14

Маємо такі дані по двох областях на початок звітного року: кількість відділень Ощадного банку в першому районі становить 60, у другому — 46, кількість вкладників відповідно 25 і 13 тис.; сума вкладів відповідно 8 і 6 млн грн; чисельність населення відповідно 400 і 300 тис. люд. Визначити кількість відділень Ощадного банку на 10 тис. люд.

Завдання 6.15

Використовуючи дані попередньої задачі, обчислити кількість населення та кількість вкладників на одне відділення Ощадного банку та середній розмір вкладу.

Завдання 6.16

Маємо дані в таблиці.

Касова операція	Значення
Залишок вкладів, тис. грн	350
Надійшло вкладів за рік, тис. грн	200
Видано вкладів за рік, тис. грн	160
Залишок вкладів на кінець року, тис. грн	390

Розрахувати суму припливу вкладів і коефіцієнт осідання вкладів.

Завдання 6.17

Середня тривалість накопичення грошей для купівлі товарів культурно-побутового призначення — 60 днів. Витрати, які вимагають попереднього накопичення, становлять 50 млн грн. Середня періодичність виплати грошових доходів становить 24 дні, а їх величина — 250 млн грн. Обчислити поточні витрати.

Завдання 6.18

Сума надходження вкладів у звітному періоді порівняно із базисним збільшилася з 250 до 280 тис. грн, а сума припливу вкладів за цей період зросла на 5 %. Визначити, як змінився показник осідання вкладів.

Завдання 6.19

Кредитний договір передбачає видачу позички в сумі 150 тис. грн терміном на 3 роки за такими умовами: за перший рік плата за кредит становить 18 % річних, а в кожному наступному півріччі позичковий відсоток зростає на 1,5 %. Розрахувати нарощену суму боргу на кінець третього року.

Завдання 6.20

Середня періодичність виплати грошових доходів становить 26 днів, а їх величина — 280 млн грн. Середня тривалість накопичення грошей для купівлі товарів культурно-побутового призначення — 65 днів. Витрати, які вимагають попереднього накопичення, становлять 55 млн грн. Визначити швидкість обороту грошей, які витрачаються на поточні витрати.

Завдання 6.21

За звітний рік касові залишки підприємств становлять 5 млн грн., грошові доходи населення — 200 млн грн, безготівкові платежі — 25 млн грн. Відсоткове відношення готівкових заощаджень до поточної обігової каси населення відповідає 8 %. Кількість оборотів грошової маси за звітний рік становить 18 оборотів. Обчислити поточну обігову касу населення та готівкові грошові заощадження.

ТЕМА 7. СТАТИСТИКА СТРАХУВАННЯ

План практичного заняття

- 1 Поняття і завдання статистики страхування.
- 2 Угрупування, які використовуються для аналізу страхування.
- 3 Система показників страхування.
- 4 Система показників діяльності страхової організації.

Теми рефератів і доповідей

Інформаційне забезпечення страхового ринку.
Статистичний аналіз страхового ринку.
Аналіз динаміки середньої збитковості за допомогою індексного методу.

Практичні завдання

Завдання 7.1

Маємо такі дані страхової компанії зі страхування за звітний рік:

- кількість договорів страхування майна (Кд) — 235;
- страхова сума застрахованого майна (С), тис. грн — 600;
- сума страхових внесків (S), грн — 1500;
- сума виплаченого страхового відшкодування (В), грн — 605;
- кількість виплат (кількість випадків) (Кв) — 3;
- страхове поле (кількість сімей) (Пс) — 700;
- інвентарна вартість майна (W), тис. грн — 1800.

Визначити:

- 1) показник охоплення страхового поля страхуванням (ОС);
- 2) частку страхової суми у вартості майна всіх сімей (Сw);
- 3) середню страхову суму ($\bar{c}_c$ $\bar{C}_c$);
- 4) середній розмір страхового платежу ($\bar{S}$ $\bar{S}$);
- 5) середній розмір страхового відшкодування ($\bar{B}$ $\bar{B}$);
- 6) рівень страхових внесків відносно страхової суми (Sc);
- 7) рівень виплат страхового відшкодування до суми внесків (PЗ);
- 8) частку страхових випадків до укладених договорів (ЧВ);

- 9) показник збитковості страхової суми (Z_c);
 10) показник фінансової стійкості (при $P=0,95$ і $t=2$) (Φ_c).

Завдання 7.2

Маємо дані страхових організацій району про добровільне страхування майна громадян:

- страхове поле ($N_{\max}$) – 256 250;
- кількість укладених договорів (кількість страхових об'єктів) (N) – 102 500;
- сума страхового майна (S), тис. грн – 198350;
- надійшло страхових внесків (P), тис. грн – 2 800;
- страхові виплати (W), тис. грн – 1 680;
- кількість об'єктів, що постраждали (n_n), – 2 050;

Визначити показники, які характеризують діяльність страхових організацій.

Завдання 7.3

Результати роботи страхових організацій у I півріччі характеризуються даними в таблиці.

Організація	Страховий внесок, млн грн	Коефіцієнт виплат	Виплати
А	400	0,5	200
Б	500	0,6	300
В	700	0,2	140
усього	1600		640

Визначити:

- 1) середній коефіцієнт виплат;
- 2) абсолютну суму доходу страхових операцій;
- 3) відносну дохідність.

Завдання 7.4

Маємо дані страхових організацій про добровільне страхування майна, тис. грн.

Район	Базисний період			Поточний період		
	Страхова сума	Страхові виплати	Коефіцієнт збитковості	Страхова сума	Страхові виплати	Коефіцієнт збитковості
А	40000	112	0,0028	56000	140	0,0025
Б	80000	128	0,00160	84000	168	0,0020
Усього	120000	240	-	140000	308	-

Визначити:

- 1) індивідуальні індекси збитковості за кожним районом;
- 2) за двома районами середньої збитковості змінного складу.

Завдання 7.5

Динаміка збитковості за страхування особистого майна характеризується показниками з таблиці.

Показник	Рік					
	2010	2011	2010	2011	2012	2013
Збитковість зі 100 грн страхової суми, к.	8	7	9	8	10	12

Визначити:

- 1) середньорічний рівень збитковості;
- 2) нетто-ставку (з довірчою ймовірністю 0,954);
- 3) бруто-ставку, якщо відомо, що навантаження за даним видом страхування становить 20 % (f).

Завдання 7.6

За місяць страхова компанія виплатила страхове відшкодування за 5 ушкоджених об'єктів на суму 19 тис. грн, 23 тис. грн, 17 тис. грн, 27,800 тис. грн, 24 тис. грн. Визначити середню суму виплати страхового відшкодування.

Завдання 7.7

За даними страхових органів за звітний рік визначити показник охоплення страхового поля страхуванням.

Показник	Значення
Кількість договорів страхування майна, тис. грн	200
Страхова сума застрахованого майна, млн грн	500
Сума страхових внесків, тис. грн	1 300
Сума виплаченого страхового відшкодування, тис. грн	400
Кількість виплат (кількість випадків).	370
Страхове поле (кількість сімей), тис.	600
Інвентарна вартість майна, млн грн	2 000

Завдання 7.8

Використовуючи дані попередньої задачі, обчислити частку страхової суми у вартості майна всіх сімей.

Завдання 7.9

За даними страхових органів за звітний рік відомо, що сума страхових внесків 1300 тис. грн, а страхова сума застрахованого майна становить 500 млн грн. Обчислити рівень страхових внесків відносно страхової суми.

Завдання 7.10

За даними страхових органів за звітний рік відомо, що страхова сума застрахованого майна становить 500 млн грн, а кількість договорів страхування майна 200 тис. Визначити середню страхову суму.

ТЕМА 8. СТАТИСТИКА ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ

План практичного заняття

- 1 Цілі та методи статистичного аналізу фінансового стану підприємств.
- 2 Аналіз прибутку і прибутковості.
- 3 Фінансові коефіцієнти.
- 4 Джерела статистичної інформації про фінансовий стан підприємства.

Теми рефератів і доповідей.

Поточна оцінка фінансового стану підприємств.

Аналіз динаміки фінансового стану підприємств.

Порівняння фінансового стану підприємств з нормативними (середніми в галузі).

Прогнозування фінансового стану підприємств.

Горизонтальний аналіз фінансового стану підприємств.

Вертикальний (структурний) аналіз фінансового стану підприємств.

Статистичний аналіз рентабельності підприємств.

Практичні завдання

Завдання 8.1

Маємо такі дані, млн грн.

Вид продукції	Витрати на виробництво і реалізацію		Прибуток від реалізації продукції	
	Базисний період	Поточний період	Базисний період	Поточний період
А	480	620	140	210
Б	220	160	60	40

Визначити:

1) рівень рентабельності за кожним видом і в цілому за двома видами продукції за кожний період;

2) загальні індекси рентабельності (змінного, фіксованого складу і структурних зрушень);

3) абсолютну зміну середньої рентабельності продукції в результаті впливу таких факторів:

- рентабельності;
- структурних зрушень.

Завдання 8.2

Провести оцінку ліквідності балансу підприємства за аналізований період, використовуючи вихідні дані, наведені в таблиці.

Зробити висновки.

Показник	2011	2012	2013
Необоротні активи	6 394,5	4 656,6	3 257,0
Оборотні активи	3 384,8	1 936,7	4 755,0
Короткострокові пасиви	519,3	5 783,5	8 364,0
Довгострокові зобов'язання	7 627,5	768,3	0,00
Власний капітал	1 703,0	78,7	-343,0
Записи	392,7	363,2	1 450,0
Грошові кошти:			
— у національній валюті	188,9	16,9	221,0
— в іноземній валюті	112,9	9,2	1,0
Усього господарчих коштів	9 849,8	6 630,5	8 021,0
«Нормальні» джерела покриття	3 386,9	-2 932,0	966,0

Завдання 8.3

Маємо умовні дані щодо підприємства за місяць, млн грн.

Показник	Значення
Виторг від реалізації	90
У т. ч. податок на додану вартість	84
Собівартість реалізованої продукції	74
Управлінські витрати	19
Одержані чисті відсотки	0,2
Чисті доходи від інших операцій	2,0
Інші позареалізовані доходи	1,1
Інші позареалізовані витрати	0,9
Податок на прибуток	28,3

Визначити

- 1) прибуток від реалізації;
- 2) прибуток від фінансово-господарської діяльності;
- 3) балансовий прибуток;
- 4) нерозподілений прибуток.

Завдання 8.4

Маємо умовні дані про результати виробництва та фінансової діяльності підприємства, тис. грн.

Показник	Базисни	Поточни
----------	---------	---------

	й період	й період
1 Середньорічна вартість основного виробничого капіталу	50 000	60 000
2 Середні залишки обігових коштів	12 500	12 300
3 Виробничі фонд (ряд.1+ряд. 2)	62 500	72 300
4 Реалізація продукції в цінах підприємства	120 000	135 000
5 Реалізація продукції в цінах підприємства базисного періоду	120 000	136 000
6 Повна собівартість реалізованої продукції	110 000	118 000
7 Реалізована в поточному періоді продукція за собівартістю базисного періоду	-	119 000
8 Прибуток від реалізації продукції (ряд. 4-ряд. 6)	10 000	17 000
9 Прибуток від реалізації інших матеріальних засобів	200	250
10 Доходи від позареалізаційної діяльності	800	1000

Визначити:

- 1) балансовий прибуток;
- 2) загальну рентабельність;
- 3) абсолютний приріст рентабельності в результаті;
  - прибутку від реалізації продукції;
  - прибутку від реалізації інших матеріальних засобів;
  - доходів від позареалізаційної діяльності;
- 4) абсолютну і відносну зміну прибутку внаслідок впливу таких факторів:
  - цін;
  - собівартості;
  - обсягу продукції;
  - асортиментних зрушень;
- 5) відносну зміну загальної рентабельності в результаті приросту (зниження) основного капіталу та обігових коштів.

Завдання 8.5

Маємо дані щодо промислового підприємства, тис. грн.

Показник	Базисний рік		Поточний рік	
	на початок	на кінець	на початок	на кінець
Грошові кошти	2560	2500	2500	1000
Товари відвантажені	560	200	200	300
Дебіторська заборгованість	200	300	300	280
Товарно-матеріальні цінності	4200	4000	4000	4600
Короткострокові позички	2100	2200	2200	2800
Заборгованість працівникам із заробітної плати і соціальних виплат	400	460	460	600
Кредиторська заборгованість	560	600	600	800

Визначити на початок і на кінець кожного періоду:

- 1) швидкоореалізовані активи;
- 2) ліквідні кошти;
- 3) короткострокові зобов'язання;
- 4) коефіцієнти ліквідності;
- 5) коефіцієнти покриття.

Завдання 8.6

Маємо дані про порушення платіжної дисципліни на підприємстві.

Показник	Рік	
	базисний	звітний
Обсяг платежів, проведений з затримкою	3,0	2,7
Середній залишок неоплачених у термін розрахункових документів	0,030	0,028
Сума повного безготівкового платіжного обігу	95,0	102,0

Обчислити середню тривалість неплатежів за кожний рік.

Завдання 8.7

Маємо дані по підприємствах легкої промисловості за два роки, млн грн.

Вид продукції	Витрати на виробництво та реалізацію		Прибуток від реалізації продукції	
	Базисний рік	Звітний рік	Базисний рік	Звітний рік
Сорочка чоловіча	540	680	180	230
Халат жіночий	360	240	80	65

Визначити:

- 1) рівень рентабельності по кожному виду продукції і в цілому за базовий і звітний періоди;
- 2) середні індекси рентабельності змінного, постійного складу і структурних зрушень;
- 3) абсолютну зміну середнього рівня рентабельності, у тому числі за рахунок зміни:
  - а) рівня рентабельності окремих видів продукції;
  - б) структури витрат.

Завдання 8.8

Національний банк України надав за рік три позики першому підприємству та дві позики другому підприємству.

Квартал	Підприємство 1		Підприємство 2	
	Позика, тис. грн	Термін, міс.	Позики, тис. грн	Термін, міс.
I	160	4	—	—
II	170	6	190	4
III	—	—	180	3
IV	220	2	—	—

Визначити середній розмір отриманої позики першим і другим підприємствами.

Завдання 8.9

Задано два варіанти капітальних вкладень і нормативний коефіцієнт ефективності для всіх варіантів — 0,25. Визначити, який із запропонованих варіантів капітальних вкладень є

найбільш доцільним.

Показник	Вартість	
	I	II
Капітальні вкладення, тис. грн	1400	2000
Річний обсяг товарної продукції, тис. грн	800	800
Собівартість річного обсягу товарної продукції, тис. грн	500	400

Завдання 8.10

Дослідити зміни в структурі власного та позикового капіталу і дати оцінку цим змінам за звітний період, використовуючи дані таблиці.

Джерело капіталу	Наявність засобів, тис. грн	
	На початок року	На кінець року
Класний капітал	27300	30500
Позиковий капітал	21600	24700

Завдання 8.11

Визначити найбільш вигідний варіант вкладення коштів у розмірі 1000 грн на 3 роки, якщо:

- 1) капітал вкладається під 11,8 % річних за складною ставкою при нарахуванні відсотків один раз у рік;
- 2) капітал вкладається під 11,5 % річних за складною ставкою при нарахуванні відсотків кожне півріччя;
- 3) капітал вкладається під 11,3 % річних за складною ставкою при нарахуванні відсотків щокварталу;
- 4) капітал вкладається під 11,2 % річних за складною ставкою при нарахуванні відсотків щомісяця.

Завдання 8.12

Маємо дані про виробництво трьох видів продукції промислового підприємства за два роки.

Вид продукції	Ціна за одиницю продукції, грн		Собівартість одиниці продукції, грн		Обсяг продукції, шт.	
	базовий	звітний	базовий	звітний	базовий	звітний
Деталь А	30,5	35,5	25,8	30,0	600	630
Деталь Б	25,7	25,0	21,0	23,7	420	510
Деталь В	53,5	60,7	50,7	48,6	105	150

Визначити:

1) абсолютний приріст прибутку від реалізації трьох видів продукції, у тому числі за рахунок зміни:

- а) цін реалізації;
- б) собівартості продукції;
- в) обсягу реалізації;

2) приріст прибутку від реалізації за рахунок структурних зрушень в асортименті продукції;

3) вплив цін реалізації, собівартості одиниці продукції, обсягу і структури реалізованої продукції на зміну рівня рентабельності від реалізації продукції у звітному році порівняно з базовим.

ТЕСТИ З ПОТОЧНОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Тема 1. Теоретичні основи фінансової статистики

1 Фінансова статистика є галуззю:

- а) економічної статистики;
- б) статистики інвестицій;
- в) статистики Державного бюджету.

2 Галузями фінансової системи є:

- а) кредит, грошовий обіг, ощадна справа;
- б) Державний бюджет, страхування, інвестиційна діяльність;

в) фінанси галузей народного господарства.

3 Фінансова статистика виконує такі функції:

а) оперативну;

б) контролюючу;

в) планову.

4 Управлінська функція фінансової статистики передбачає:

а) формування та використання грошових доходів і фондів у процесі господарсько-фінансової діяльності;

б) подання необхідних статистичних даних органам законодавчої влади, удосконалення статистичної звітності, способів збирання та обробки даних; удосконалення системи показників і методології їх обчислення;

в) здійснення фінансового контролю за аспектами господарсько-фінансової діяльності підприємств, оцінювання невикористаних фінансових ресурсів і шляхів підвищення ефективності їх використання.

5 Система показників статистики Державного бюджету включає:

а) показники доходів і видатків, профіцит, дефіцит, державний борг;

б) грошову масу в обігу, період окупності інвестицій, платіжний оборот;

в) склад позичок, розмір заборгованості, грошову базу.

6 Система показників кредитування включає:

а) структуру інвестиційного портфеля, контингент мережі бюджетних установ, збитковість страхової суми;

б) чисту теперішню вартість проекту, дебіторську та кредиторську заборгованість, суму виплат страхового відшкодування;

в) залишки заборгованості по позичках, обіговість кредитів і їх динаміку, ефективність довгострокового кредиту.

7 Система показників платіжного балансу включає:

а) структуру зовнішньої торгівлі, рух іноземних інвестицій, фактори, що впливають на розвиток зовнішньоекономічної

діяльності;

б) показники доходів і видатків, профіцит, дефіцит, державний борг;

в) внутрішню ставку доходу від інвестиційної діяльності, середню суму вкладу на одну установу банку, рівень рентабельності підприємств.

8 Економічні операції поділяються на групи:

а) операції з доходами;

б) операції з фінансовими інструментами;

в) операції з продуктами та послугами.

9 Показники середнього розміру пенсій, тимчасової непрацездатності належать до галузі фінансової статистики:

а) Державного бюджету;

б) страхування;

в) кредиту.

10 Власником зведеної інформації з питань грошово-кредитної та банківської діяльності є:

а) Національний банк України;

б) Управління статистики фінансів;

в) Державний комітет статистики України.

Тема 2. Статистика державних фінансів

1 Державні фінанси — це:

а) система грошових фондів, зосереджених у руках держави і призначених для виконання властивих їй функцій;

б) сукупність різних сфер фінансових відносин, кожна з яких має свої особливості у формуванні та використанні грошових фондів;

в) система економічних відносин щодо формування й використання централізованого фонду грошових коштів держави, яка характеризує найважливіші пропорції, які створюються в процесі формування й розподілу її фінансових ресурсів.

2 Основною сферою розподілу ВВП є:

- а) державні фінанси;
- б) соціальна сфера;
- в) державний кредит.

3 Бюджетна система України складається:

- а) з Державного бюджету України, республіканського бюджету АРК, місцевих бюджетів;
- б) Державного бюджету України, місцевих бюджетів;
- в) Державного бюджету України, республіканського бюджету АРК.

4 Підібрати правильне визначення бюджету-брутто та бюджету-нетто:

а) це форма побудови бюджету, у якій доходи і витрати показуються в розгорнутому вигляді без сальдування зустрічних платежів;

б) це внутрішній оборот грошових коштів, який не збільшує реальних доходів і видатків зведеного бюджету України;

в) це форма побудови бюджету, у якій доходи і витрати окремих бюджетів показуються як сальдо, тобто з урахуванням зустрічних платежів.

5 Поточні видатки — це:

а) видатки бюджету на фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності держави;

б) видатки бюджету на фінансування підприємств, установ, організацій і органів, визначені на початок бюджетного року, а також на фінансування заходів щодо соціального захисту населення;

в) законодавчо встановлені норми і напрями використання бюджетних коштів, що спрямовуються на здійснення програм і заходів, передбачених відповідним бюджетом.

6 Динаміку бюджетних витрат на душу населення

вивчають за допомогою індексів середніх величин:

- а) індексу змінного складу, індексу структурних зрушень, індексу постійного складу;
- б) індексу структурних зрушень, індексу постійного складу;
- в) індексу змінного складу, індексу структурних зрушень.

7 Формулою розрахування індексу змінного складу є:

$$\text{а) } I_{\bar{w}} = \frac{\sum W_1 N_1}{\sum N_1} \div \frac{\sum W_0 N_0}{\sum N_0} \cdot I_w = \frac{\sum W_1 N_1}{\sum N_1} \div \frac{\sum W_0 N_0}{\sum N_0} ;$$

$$\text{б) } I_w = I_W = \frac{\sum W_1 N_1}{\sum N_1} \div \frac{\sum W_0 N_1}{\sum N_1} \cdot I_W = I_W = \frac{\sum W_1 N_1}{\sum N_1} \div \frac{\sum W_0 N_1}{\sum N_1} ;$$

$$\text{в) } I_N = \frac{\sum W_0 N_1}{\sum N_1} \div \frac{\sum W_0 N_0}{\sum N_0} \cdot I_N = \frac{\sum W_0 N_1}{\sum N_1} \div \frac{\sum W_0 N_0}{\sum N_0} .$$

8 Фактори, що впливають на зміну суми податкових доходів:

- а) зміна податкової ставки, зміна кількості платників податку;
- б) зміна податкової бази, зміна податкової ставки;
- в) зміна податкової бази, зміна податкової ставки, зміна кількості платників податку.

9 Абсолютний розмір зміни бюджетних витрат визначається як:

$$\text{а) } \Delta Q = \sum W_1 N_1 - \sum W_0 N_0 \cdot \Delta Q = \sum W_1 N_1 - \sum W_0 N_0 ;$$

$$\text{б) } \Delta Q = \sum W_0 N_1 - \sum W_0 N_0 ; \Delta Q = \sum W_0 N_1 - \sum W_0 N_0 ;$$

$$\text{в) } \Delta Q = \sum W_1 N_1 - \sum W_0 N_1 \cdot \Delta Q = \sum W_1 N_1 - \sum W_0 N_1 .$$

10 Можливі шляхи збалансування бюджету:

- а) введення нових податків, використання неподаткових доходів, державні позики, грошова емісія;
- б) збір на обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття, збір за забруднення навколишнього природного середовища;
- в) надходження від продажу з державних запасів товарів, податки на фінансові операції та операції з капіталом.

Тема 3. Статистика кредиту

1 До основних принципів банківського кредитування не належать:

- а) платність;
- б) соціальний ефект;
- в) строковість.

2 Проблемним не вважається кредит, за яким:

- а) значно знизилась ринкова вартість забезпечення;
- б) термін дії кредитної угоди змінено;
- в) своєчасно не здійснено один чи кілька платежів.

3 До способів захисту від кредитного ризику не належать:

- а) лімітування;
- б) аналіз кредитоспроможності позичальника;
- в) підписання кредитної угоди.

4 Підібрати правильне визначення до термінів «Державний кредит», «Споживчий кредит», «Іпотечний кредит»:

а) це залучення державою тимчасово вільних коштів юридичних і фізичних осіб у розпорядження відповідних органів державної влади для використання їх на фінансування державних витрат;

б) це довгострокові позики, що надаються під заставу нерухомості (землі, будівель) переважно спеціалізованими інститутами (банками);

в) це кредит, що надається банком, підприємством чи організацією фізичній особі для придбання предметів особистого

споживання переважно тривалого користування (житла, транспортних засобів, меблів, побутової техніки та ін.).

5 Середній строк користування кредитом визначається за формулою:

- а) середньої арифметичної зваженої;
- б) середньої хронологічної;
- в) середньої геометричної.

6 Заставою не можуть бути:

- а) майнові права;
- б) майно, передане на умовах оперативного лізингу;
- в) нерухомість.

7 Предметом застави при іпотечному кредитуванні не може бути:

- а) земля;
- б) рухоме майно;
- в) комунікації.

8 Показник кількості оборотів позики розраховується:

- а) у днях;
- б) разях;
- в) обидві відповіді є правильними.

9 Тривалість користування короткостроковою позичкою розраховується як:

- а) відношення кількості днів у періоді до швидкості обороту;
- б) відношення середніх залишків кредиту до обороту позички з погашення кредиту;
- в) відношення обороту позички з погашення кредиту до середніх залишків кредиту.

10 Ефективність кредиту розраховується як:

- а) відношення результату економічної діяльності до розміру кредиту;
- б) відношення розміру кредиту до результату економічної

діяльності;

в) відношення чистого прибутку до активів банку.

Тема 4. Статистика грошового обігу

1 Грошовий обіг — це:

а) рух грошей у процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання національного продукту, який здійснюється шляхом безготівкових розрахунків і через обіг готівки;

б) сукупний обсяг купівельних і платіжних коштів, що обслуговують господарський обіг і належать приватним особам, підприємствам і державі;

в) вартість товарів і послуг, предметів культурно-побутового і господарського призначення відповідно до науково обґрунтованих норм споживання і нормативів задоволення раціональних потреб людини.

2 Безготівковий грошовий обіг — це:

а) сукупність грошових розрахунків, які застосовуються у взаємовідносинах держави, підприємств, установ і населення, набираючи форму готівкових грошей;

б) сума готівки в обігу, готівки в сейфах і резервів комерційних банків;

в) сукупність грошових розрахунків, здійснюваних у формі запасів на рахунках у банках і заліком взаємних вимог.

3 Відношенням величини ВВП до загальної маси грошей в обігу визначають:

а) кількість оборотів грошової маси;

б) тривалість одного обороту грошової маси;

в) грошовий мультиплікатор.

4 Грошовий агрегат M_1 включає:

а) агрегат M_0 , поточні депозити, розрахункові рахунки;

б) агрегат M_0 , валютні кошти, цінні папери власного боргу банків;

в) поточні депозити, строкові та нагромаджені депозити, кошти клієнтів за трастовими операціями банків.

5 Кількість оборотів грошей в обігу за певний період розраховується як:

- а) відношення ВВП до загальної маси грошей;
- б) відношення загальної маси грошей до ВВП, помножене на кількість днів у періоді;
- в) відношення загальної маси грошей до ВВП.

6 Співвідношення між грошовим агрегатом і грошовою базою — це:

- а) грошовий мультиплікатор;
- б) рівень інфляції;
- в) реальна грошова маса.

7 Базові фактори внутрішнього середовища, що впливають на грошовий обіг:

- а) дефіцит власних оборотних коштів підприємства, недоступність кредитних ресурсів, низька купівельна спроможність споживачів, податковий тиск;
- б) стратегія управління обсягами діяльності, активами, капіталом, грошовими потоками;
- в) склад і структура активів, політика використання і розподілу прибутку.

8 Якщо споживчі ціни зросли, то купівельна спроможність грошової одиниці:

- а) зменшиться;
- б) збільшиться;
- в) не зміниться.

9 Для оцінки рівня інфляції використовуються такі показники:

- а) індекс споживчих цін, індекс купівельної спроможності грошової одиниці;
- б) індекс-дефлятор ВВП, норма інфляції;
- в) обидві відповіді є правильними.

10 Купюрний склад за сумою банкнот визначається як:

- а) відношення грошових одиниць певного номіналу до загальної кількості грошових знаків;
- б) відношення суми банкнот певного номіналу до загального обсягу готівкової грошової маси;
- в) добуток грошових одиниць певного номіналу на відповідний номінал банкноти.

Тема 5. Статистика вивчення цінних паперів

1 Видами цінних паперів в Україні є:

- а) акції;
- б) казначейські зобов'язання держави;
- в) кредитні картки.

2 Підібрати правильне визначення до термінів «Акція», «Облігація», «Депозитний сертифікат»:

- а) це письмове свідоцтво банку про депонування грошових коштів, яке засвідчує право вкладника на отримання (після закінчення встановленого строку) депозиту і відсотків на нього;
- б) це цінний папір без встановленого строку обігу, що засвідчує пайову участь у статутному капіталі акціонерного товариства, підтверджує членство в акціонерному товаристві та право на участь в управлінні ним, дає право його власникові на одержання частини прибутку у вигляді дивіденду, а також на участь у розподілі майна при ліквідації акціонерного товариства;
- в) це цінний папір, що підтверджує внесення її власником грошових коштів і засвідчує зобов'язання відшкодувати йому номінальну вартість цього цінного папера в передбачений у ньому строк з виплатою встановлених відсотків.

3 Номінальна ціна акцій — це:

- а) ціна, яка позначається на бланку акцій;
- б) ціна, за якою акції продаються емітентом при їх випуску;
- в) ціна, що встановлюється за балансовими документами

емітента.

4 Якість цінних паперів визначається:

- а) оцінкою ліквідності цінних паперів;
- б) рейтингом цінних паперів;
- в) показниками якості цінних паперів, прийнятих у міжнародній практиці.

5 При оцінюванні цінних паперів з метою їх прийняття як застави при кредитуванні не враховують:

- а) кількість цінних паперів;
- б) якість цінних паперів;
- в) платоспроможність емітента цінних паперів.

6 Не підлягають перегляду на зменшення корисності цінні папери з портфеля:

- а) торгового;
- б) до погашення;
- в) інвестицій в асоційовані компанії.

7 Торгівля цінними паперами за власні кошти — це:

- а) брокерські операції;
- б) дилерські операції;
- в) інвестиційні операції.

8 Основним показником при визначенні прибутковості цінних паперів є:

- а) чистий прибуток акціонерного товариства;
- б) статутний капітал акціонерного товариства;
- в) ставка дивіденду (відсотків) компанії.

9 Ринкова вартість привілейованих акцій розраховується як:

- а) відношення постійного дивіденду, що сплачується на привілейовану акцію, до ставки доходу, що забезпечує окупність інвестицій;
- б) відношення ставки доходу, що забезпечує окупність інвестицій, до постійного дивіденду, що сплачується на привілейовану акцію;

в) відношення розміру дивіденду до номінальної вартості акцій.

10 Рендит — це:

- а) річна ставка дивіденду;
- б) сума доходу з акції, придбаної за курсом;
- в) сукупна річна прибутковість облігації.

Тема 6. Статистика ощадної справи

1 Діяльність ощадних банків можна досліджувати за допомогою статистичних показників:

- а) чисельність вкладників, сума нарахування відсотків по вкладах;
- б) середній розмір вкладів, середній строк зберігання вкладів;
- в) відсоток осідання вкладів, оборотність вкладів.

2 Стабільність вкладів характеризується такими показниками:

- а) відсоток осідання вкладів;
- б) оборотність вкладів;
- в) середньомісячний термін зберігання однієї гривні.

3 Важливим якісним показником роботи Ощадбанку є:

- а) собівартість залучених коштів на вклади;
- б) середньорічні залишки вкладів;
- в) оборот за приходом.

4 До витрат банку, які належать до вкладних операцій, належать:

- а) відсотки за вкладами;
- б) витрати на інкасацію;
- в) амортизаційні витрати.

5 Підібрати відповідні коефіцієнти переведення фізичних операцій в умовні для «вкладних операцій», «платежів»,

«операцій з цінними паперами»:

- а) 1,0;
- б) 0,25;
- в) 0,5.

6 Визначити рівень ризику для таких груп активів: «особливо згадані», «субстандартні», «сумнівні»:

- а) 70 %;
- б) 50 %;
- в) 20 %.

7 Норматив платоспроможності банку — це:

а) співвідношення власних коштів (капіталу банку) і сумарних активів, зважених щодо відповідних коефіцієнтів за ступенем ризику;

б) співвідношення загальних активів і загальних зобов'язань;

в) співвідношення високоліквідних активів і робочих активів.

8 Дати правильне визначення «субстандартним», «збитковим» та «особливо згаданим» активам банку:

а) це активи, з якими банк має певні проблеми і за якими остаточне погашення негарантоване;

б) це активи, що не є задовільними, але поки що і не є настільки серйозною проблемою, щоб їх можна було віднести до категорії субстандартних;

в) це активи, які, без сумніву, не будуть погашені, не є життєздатними активами банку.

9 Відношення приросту вкладів до оборотів за приходом — це:

- а) коефіцієнт осідання вкладів;
- б) оборотність вкладів;
- в) коефіцієнт загальної ліквідності.

10 Вибрати встановлене нормативне значення для показника платоспроможності та показника загальної ліквідності:

- а) не менше 20 %;

- б) не менше 8 %;
- в) не менше 100 %.

Тема 7. Статистика страхування

1 Показник охоплення страхового поля визначають як:

- а) відношення кількості договорів страхування майна до величини страхового поля (кількості сімей);
- б) добуток кількості договорів страхування майна та величини страхового поля (кількості сімей);
- в) суму кількості договорів страхування майна та величини страхового поля (кількості сімей).

2 Державне страхування в Україні поділяється на такі галузі:

- а) соціальне страхування та соціальне забезпечення;
- б) особисте та майнове страхування;
- в) обидві відповіді є правильними.

3 До основних показників страхування можна віднести такі:

- а) коефіцієнти частоти і важкості захворювань, показники структури виплат із соціального страхування та забезпечення;
- б) кількість страхових випадків, сума витрат страхового відшкодування, показники охоплення страхового поля;
- в) обидві відповіді є правильними.

4 Завдання статистики страхування полягають у поданні даних:

- а) про розвиток страхування в Україні;
- б) форми і ступінь охоплення страховими послугами населення;
- в) обидві відповіді є правильними.

5 Для визначення частки страхової суми у вартості майна всіх сімей використовують:

- а) відносні величини;
- б) абсолютні величини;

в) індексний метод.

6 Середній відсоток часткової втрати працездатності визначається за формулою:

- а) середньої арифметичної зваженої;
- б) середньої хронологічної;
- в) середньої геометричної.

7 До абсолютних статистичних показників страхування належать:

- а) рівень платоспроможності;
- б) абсолютний розмір тарифних ставок;
- в) прибуток, який припадає в середньому на 1 грн власних засобів.

8 Нетто-ставка — це:

- а) частина страхового тарифу, яка забезпечує виплату страхового відшкодування;
- б) частина страхового тарифу, яка забезпечує відшкодування витрат страховика і прибуток його діяльності;
- в) частина страхового тарифу, яка забезпечує виплату страхувальникам відшкодування, виплати страховика та прибутковість діяльності страхової компанії.

9 Ступінь охоплення страхового поля розраховується як відношення:

- а) кількості застрахованих об'єктів до загальної кількості об'єктів на певній території;
- б) кількості об'єктів, що постраждали, до кількості застрахованих об'єктів;
- в) кількості страхових випадків до кількості укладених договорів.

10 Який з двох показників може бути більшим:

- а) кількість страхових випадків;
- б) кількість постраждалих об'єктів;
- в) завжди рівні між собою?

11 Рентабельність страхової організації — це відношення прибутку:

- а) до власного капіталу;
- б) суми страхових платежів;
- в) суми виплат страхової організації.

Тема 8. Статистика фінансів підприємств

1 Фінанси підприємств — це:

а) сукупність обмінно-розподільчих відносин, що виникають на підприємстві в процесі формування, розміщення і використання фінансових ресурсів, здійснення витрат, утримання і розподілу доходів;

б) грошові відносини, що виникають у процесі утворення, розподілу, нагромадження та використання фінансових ресурсів, пов'язаних з виробництвом і реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, дотриманням зобов'язань перед суб'єктами підприємницької діяльності та перед державою;

в) грошові кошти (власні та залучені), які знаходяться в розпорядженні господарюючих суб'єктів і призначені для виконання фінансових зобов'язань і витрат на виробництво.

2 За правом власності фінансові ресурси поділяють:

- а) на власні кошти підприємницької структури;
- б) надані безоплатно державою з бюджету;
- в) позичені.

3 Дайте визначення таким поняттям: «самоокупність», «прибутковість», «самофінансування»:

а) означає, що отримані доходи мають не тільки покрити проведені витрати, а й сформувати прибуток;

б) передбачає покриття витрат на розвиток виробництва за рахунок отриманого прибутку та залучених кредитів, які у свою чергу погашаються за рахунок прибутку;

в) означає покриття витрат на просте відтворення виробництва за рахунок отриманих доходів.

4 Принципи кошторисного фінансування:

- а) плановість;

- б) цільовий характер виділених коштів;
- в) виділення коштів незалежно від фактичних показників діяльності установи.

5 Коефіцієнт фінансової залежності розраховується як:

- а) відношення активів до власного капіталу;
- б) відношення довгострокових зобов'язань до залученого капіталу;
- в) відношення власних коштів до майна підприємства.

6 Рентабельність власного капіталу — це:

- а) відношення чистого прибутку до середньої величини власного капіталу;
- б) співвідношення грошових потоків і заборгованості кредиторам;
- в) частка виробничих запасів у поточних активах.

7 Узагальнюючими показниками оцінки фінансового стану підприємств є:

- а) показники ділової активності;
- б) рентабельність власного капіталу, рентабельність основної діяльності;
- в) коефіцієнт автономії, коефіцієнт маневреності власних коштів.

8 Під кредитоспроможністю підприємства розуміють:

- а) наявність у підприємства фінансових можливостей для одержання кредиту та повернення його в належній мірі;
- б) співвідношення власних і позикових коштів;
- в) списання безнадійної кредиторської заборгованості.

9 Організація фінансів підприємств будується на принципах:

- а) самофінансування;
- б) господарської самостійності;
- в) виплати дивідендів.

10 Надходження коштів від фінансової діяльності підприємства здійснюється за рахунок:

- а) надходжень від продажу й оплати векселів;
- б) довгострокових кредитів;
- в) цільового фінансування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Василик, О.Д. Державні фінанси України [Текст]: навч. посібник / О.Д. Василик. - К.: Вища шк., 1997.- 383 с.
- 2 Вашків, П.Г. Фінансово-банківська статистика. Практикум [Текст]: навч. посібник/ П.Г. Вашків, П.І. Пастер та ін: за ред. Є.І.Ткача.-К.: Либідь, 2002.-324 с.
- 3 Єріна, А.М. Економічна статистика [Текст]: практикум / А.М. Єріна, О.К. Мазуренко, З.О. Кальян. – К.: ТОВ «УВПК«ЕксОб», 2002. – 232 с.
- 4 Мальчик, М.В. Фінансова статистика [Текст]: навч. посібник.-К.: Центр учбової літератури, 2011.- 184 с.
- 5 Моторин, Р.М. Система національних рахунків [Текст]: навч. посібник / Р.М. Моторин, Т.М. Моторина.- К.: КНЕУ, 2001.- 336 с.
- 6 Статистика финансов [Текст]: учебник / под ред. В.М. Салина. - М.: Финансы и статистика, 2008. – 816 с.
- 7 Статистика финансов [Текст]: учебник/ под ред. В.Н.Салина.-М.: Финансы и статистика, 2003.-816 с.
- 8 Уланов, В.А. Сборник задач по курсу финансовых вычислений [Текст] под ред. В.В. Ковалева. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 400 с.
- 9 Фінансова статистика (з основами теорії статистики) [Текст]: навч. посібник / за ред. В.Б. Захожая.- К.: МАУП, 2002.- 224 с.
- 10 Шустіков, А.А. Фінансова статистика [Текст]: навч. посібник / А.А. Шустіков.-К.: КНЕУ, 2005.- 290 с.
- 11 Шустіков, А.А. Фінансова статистика [Текст]: практикум / А.А. Шустіков.-К.: КНЕУ, 2011.- 224 с.